

mr. J.G. Groeneveld-Louwense
Publieke wenselijkheid of private beleidsvrijheid (proefschrift)
Kluwer Juridische Uitgevers Deventer 2004
492 p. € 62,25
ISBN 90 103 2012 7

mr. A.M.L. Jansen
Nederlandse Vereniging voor Rechtsvergelijking, deel 65
Kluwer Juridische Uitgevers Deventer 2004
144 p. € 25
ISBN 90 130 2174 3

prof. mr. W. Konijnenbelt en mw. M. Verschuren
Tekstuitleg Algemene wet bestuursrecht 2004, 3e druk
Kluwer Juridische Uitgevers Deventer 2004
296 p. € 30
ISBN 90 130 1803 3

mr. R.H. Maatman
Dutch pension funds
Kluwer Juridische Uitgevers Deventer 2004
296 p. € 64,75
ISBN 90 130 2227 8

mr. Maarten Meulenbelt en prof. mr. Wil Wedekind (red.)
Kernteksten Aanbestedingsrecht
Sdu Uitgevers
800 p. € 45 (prijs in abonnement € 40)
ISBN 90 121 0149 2

mr. F.J. van Ommeren
Schaarse vergunningen
Kluwer Juridische Uitgevers Deventer 2004
88 p. € 20
ISBN 90 130 2042 9

mr. M.Ph. van Sint Truiden en prof. mr. B. Wessels
Tekst & Commentaar Faillissementswet, 4e druk
Kluwer Juridische Uitgevers Deventer 2004
904 p. € 115
ISBN 90 130 1691 X

mr. E.H. Pijnacker Hordijk, mr. G.W. van der Bend en mr. J.F. van Nouhuys
Aanbestedingsrecht, derde druk
Handboek van het Europees en het Nederlandse Aanbestedingsrecht
Sdu Uitgevers
682 p. € 65
ISBN 90 121 0657 5

Praktijkreeks Afval:
ing. L.J.W.M. Bergman en
M.L. Stokhof-Hassing
Deel 1: Beleid en regelgeving afvalstoffen
Sdu Uitgevers
186 p. € 35
ISBN 90 121 0505 6

ir. A.B. van Engelen en ir. M. Peschier
Sdu Uitgevers
Deel 3: Milieuzorg in het MKB
126 p. € 35
ISBN 90 121 0707 5

mr. drs. D. van der Meijden
Deel 2: Tekst en toelichting Afvalstoffenrecht
Sdu Uitgevers
438 p. € 59
ISBN 90 121 0654 0

ing. R. Schoonenberg
Deel 4: Melden en registreren van afvalstoffen
Sdu Uitgevers
174 p. € 35
ISBN 90 121 0734 2

drs. W.T.M. Veerman en prof. dr. mr. P.M. van der Zanden
Reeks: **(Re)organisatie, Fusie en Overname Waardering van ondernemingen**
Elsevier Juridisch Den Haag 2005
88 p. € 25
ISBN 90 590 1391 3

mr. drs. D.F.M.M. Zaman
Reeks: **(Re)organisatie, Fusie en Overname Juridische fusie en splitsing**
Elsevier Juridisch Den Haag 2005
156 p. € 40
ISBN 90 590 1401 4

Disciplinaire beslissingen

- Alle disciplinaire beslissingen die sinds 1986 in het Advocatenblad zijn gepubliceerd zijn ook te vinden op www.advocatenorde.nl en BalieNet
- Publicatie in deze rubriek geschiedt door de Commissie Disciplinaire Rechtspraak, bestaande uit mr. H.J.A. Knijff, mr. J.D. Loorbach, mr. I.E.M. Sutorius mr. G.J. Kemper en mr. C.H.B. Winters.

IDENTITEIT VAN GETUIGE BEPALEN

Raad van Discipline Amsterdam, 10 november 2003
(mrs. Kist, De Meyere, Röttgering, Verviers en Wiarda)

De advocaat die een derde een verklaring laat tekenen dient zich te vergewissen van de juiste identiteit van die persoon. Daarvan moet blijken uit zijn dossier, bijvoorbeeld door de kopie van het paspoort. De advocaat dient kritisch en waakzaam te zijn ten aanzien van de toestemming van de wederpartij van zijn echtscheidingscliënt.

- *Advocatenwet artikel 46 (1.4.3 Andere verzuimen; 2.4.2 Tegenstrijdige belangen van verschillende cliënten)*
- *Gedrageregels 1 en 7.1*

Feiten

Mr. X heeft op 17 maart 1999 bij de Rechtbank een verzoekschrift ingediend om de echtscheiding uit te spreken tussen zijn cliënt en klaagster en om zijn cliënt te belasten met de uitoefening van het gezag over het minderjarige kind van partijen.

Mr. X heeft aan de Rechtbank als bijlage bij het verzoekschrift een verklaring overgelegd uit maart 1999 luidende dat klaagster verklaart kennis te hebben genomen van het verzoekschrift en zich daar geheel in te kunnen vinden. Deze referteverklaring is ondertekend met de naam van klaagster, waarboven een handtekening is geplaatst.

Onder deze verklaring staat vermeld dat mr. X verklaart dat de handtekening op deze referteverklaring afkomstig is van de hem bekende mevrouw Y (klaagster).

De echtscheidingsbeschikking wordt bij verstek uitgesproken op 8 april 1999. Mr. X legt vervolgens aan de griffie van de Rechtbank een ongedateerde akte van berusting over met als tekst dat klaagster verklaart dat zij kennis heeft genomen van de beschikking en daarin berust. Ook hier is de akte weer ondertekend door mevrouw Y (klaagster) met daarboven dezelfde handtekening als op de referteverklaring. Mr. X ondertekende deze verklaring 'voor legalisatie van bovenstaande handtekening'. De beschikking is ingeschreven op 13 april 1999.

In februari 2000 meldt zich een advocaat voor klaagster die stelt dat klaagster niets van de gevoerde echtscheidingsprocedure heeft gewe-

ten en ook geen verklaringen dan wel akten heeft ondertekend. De advocaat begint een procedure om de echtscheidingsbeschikking gewijzigd te krijgen voorzover deze het ouderlijk gezag betreft. Mr. X verklaart ten overstaan van de Kinderrechter onder meer dat zijn cliënt in juni 1998 bij hem op kantoor is geweest met een vrouw van wie zijn cliënt stelde dat het zijn echtgenote was (dus mevrouw Y) en dat mr. X, na zich van de identiteit van de vrouw en van haar bedoelingen te hebben vergewist, deze vrouw vervolgens twee blanco vellen heeft laten ondertekenen waarop mr. X later een verklaring tot referte en een akte van berusting heeft geprint.

Inhoud van de klacht

De klacht (tevens dekenbezwaar) houdt in dat aan klaagster na navraag door haar advocaat onvoldoende uitsluitsel is gegeven over de gang van zaken in de echtscheidingsprocedure; dat in onvoldoende mate de identiteit en de handtekening zijn geverifieerd; dat niet is onderkend dat er in de door mr. X behandelde echtscheiding sprake was van tegenstrijdige belangen; dat hij blanco vellen van een handtekening heeft laten voorzien.

Overwegingen van de raad

Mr. X is onvoldoende voortvarend geweest toen de advocaat van klaagster zich tot hem wendde. Ook in zijn berichtgeving naar de deken is mr. X onvolledig en zelfs onjuist geweest. Gelet op de ernst van de zaak had mr. X in een veel eerder stadium aan klaagster volledige openheid van zaken dienen te geven, en niet moeten wachten tot een verhoor bij de Kinderrechter.

Met betrekking tot het tweede onderdeel van de klacht wordt aan mr. X verweten dat hij weliswaar heeft gesteld dat hij de identiteit van de vrouw heeft gecontroleerd aan de hand van haar paspoort maar dat hij daarvan in het dossier niets heeft vastgelegd, en van het paspoort ook geen kopie heeft gemaakt. Wanneer een advocaat op de verklaring tot referte verklaart dat de handtekening afkomstig is van de hem bekende mevrouw Y (klaagster) en de handtekening op de akte van berusting zelfs heeft gelegaliseerd mag uit het oogpunt van zorgvuldigheid worden verwacht dat hij naderhand kan verantwoorden op grond waarvan hij daartoe is overgegaan. Nu mr. X daartoe niet in staat is treft hem tuchtrechtelijk een verwijt.

Het derde klachtonderdeel is dat, hoe dan ook, mr. X tegenstrijdige belangen heeft behartigd.

Naar het oordeel van de raad is dat verwijt terecht, ook al heeft mr. X gesteld met de vrouw die zich presenteerde als klaagster de zaak te hebben besproken en in die bespreking tot de overtuiging te zijn gekomen dat zij een snelle echtscheiding wilde en ermee instemde dat het gezag over het kind bij haar man zou komen te berusten.

Volgens de raad had mr. X desondanks niet van de afwezigheid van tegenstrijdige belangen mogen uitgaan, onder meer omdat hij wist dat zijn cliënt eerder bij een rechtszaak betrokken was geweest waarin hem de onttrekking van een kind aan het gezag van zijn vorige echtgenote werd verweten, en omdat het niet bepaald gebruikelijk is dat een

vrouw zonder meer afstand doet van het gezag over een éénjarig kind.

Onder deze omstandigheden had mr. X de vrouw naar een andere advocaat moeten verwijzen.

Ook het laten ondertekenen van blanco vellen papier is tuchtrechtelijk verwijtbaar, temeer indien deze gebruikt worden voor verklaringen die voor de betrokkene zeer vérstrekkende gevolgen hebben. Mr. X had ook moeten beseffen dat op deze wijze elke mogelijkheid tot bezinning dan wel nader advies van een derde werd uitgesloten.

Volgt

Gegrondverklaring op alle onderdelen en de maatregel van berisping.

WRAKING VAN RAAD VAN DISCIPLINE

Raad van Discipline Arnhem, 17 november 2003

(mrs. Van Ginkel, Harenberg, Van de Loo, Poelmann en Verster)

Wraking van vrijwel gehele Raad van Discipline partieel gegrond verklaard.

Feiten

De deken brengt bezwaren tegen mr. X ter kennis van de Raad van Discipline Z. Mr. X dient een verzoek tot wraking in van de gehele raad, op één plaatsvervangend lid na. De raad vraagt het Hof van Discipline een andere raad aan te wijzen om het wrakingsverzoek te behandelen. Als zodanig wordt aangewezen de Raad van Discipline Arnhem.

Als reden voor zijn wrakingsverzoek voert mr. X aan dat de raad Z blijk heeft gegeven van vooringenomenheid jegens hem en daardoor geen juist en objectief oordeel kan vormen over de door de deken tegen hem ingediende klacht. In het bijzonder beroept hij zich op de wijze waarop twee eerdere klachten zijn afgedaan door de raad Z.

Met betrekking tot de door mr. X eerstbedoelde klacht heeft de raad in zijn beslissing overwogen dat mr. X in strijd met de waarheid had gesteld dat de declaratie ter begroting was ingediend bij de Raad van Toezicht. De Raad van Discipline Z heeft het desbetreffende klachtonderdeel toen gegrond geoordeeld en heeft mr. X een berisping opgelegd. Mr. X heeft tegen deze beslissing beroep ingesteld bij het hof. Hij heeft ter zitting van het hof een kopie van een brief van hem aan de Raad van Toezicht overgelegd, waarin hij de Raad van Toezicht verzoekt de desbetreffende declaratie te begroten. Het hof heeft in zijn beslissing op grond van deze brief vastgesteld dat mr. X de declaratie inderdaad ter begroting aan de Raad van Toezicht had aangeboden, de beslissing van de raad Z vernietigd en het klachtonderdeel alsnog ongegrond verklaard.

Overwegingen van de raad

In beginsel dient te worden uitgegaan van het vermoeden dat een rechter uit hoofde van zijn aanstelling onpartijdig is, tenzij zich een omstandigheid voordoet die een zwaarwegende aanwijzing oplevert

voor het oordeel dat de rechter jegens een partij een vooringenomenheid koestert, althans dat de bij die partij bestaande vrees hiertoe objectief gerechtvaardigd is.

De omstandigheid dat de Raad van Discipline Z, ondanks het betoog van mr. X, zonder meer heeft aangenomen dat mr. X in strijd met de waarheid heeft gesteld dat de declaratie ter begroting was ingediend, terwijl nadien is komen vast te staan dat hij de declaratie wel ter begroting heeft aangeboden, is voldoende zwaarwegend voor een objectief gerechtvaardigde twijfel omtrent de onafhankelijkheid en onpartijdigheid (van de leden van de raad die indertijd deze beslissing hebben gegeven – *bew.*) bij de behandeling en de beslissing van de ambtshalve klacht van de deken. Daarom is de raad van oordeel dat het wrakingsverzoek ten aanzien van de hiervoor genoemden dient te worden toegewezen.

Ten aanzien van de overige gewraakten heeft mr. X geen feiten en omstandigheden gesteld die een zwaarwegende aanwijzing in vorenbedoelde zin opleveren. De raad merkt hierbij nog op dat de enkele omstandigheid dat de raad Z een (andere) klacht tegen mr. X gegrond heeft geacht, terwijl het hof daarover in hoger beroep anders heeft geoordeeld zonder meer niet meebrengt dat sprake is van vorenbedoelde zwaarwegende aanwijzing.

Volgt

Gegroundverklaring van het verzoek tot wraking met betrekking tot vijf leden van de Raad van Discipline en ongegrondverklaring voor het overige.

RECHTSBIJSTANDVERZEKERAAR ALS BELANGHEBBENDE

Raad van Discipline Amsterdam, 24 november 2003
(*ms. Kist, Rigters, Hamer, Karskens, Gaasbeek-Wielinga*)

Hoewel een rechtsbijstandverzekeraar geen cliënt is, kan hij wel als belanghebbende worden beschouwd in een eventueel geschil omtrent de hoogte van het honorarium dat hij op grond van de contractuele relatie met de cliënt aan de advocaat verschuldigd is.

– *Advocatenwet artikel 46 (1.4 De kwaliteit van de dienstverlening; 1.4.3.1 Financiële verhouding)*

Feiten

Mr. X staat klager A bij in een geschil over de verbouwing van de woning van klager A, waarin een aannemer betaling vordert van een onbetaald gebleven factuur van f 20.000. Klager A is voor de kosten van rechtsbijstand verzekerd bij klaagster B, een verzekeringsmaatschappij.

In eerste aanleg wordt een tegenvordering van klager A, die betrekking heeft op een mishandeling van klager A door de aannemer en op de kwaliteit van de werkzaamheden, gehonoreerd tot een bedrag van f 7.989,48. Mr. X gaat ten behoeve van klager A in appèl. Het hof bekrachtigt het vonnis van de rechtbank. Mr. X brengt voor zijn werkzaamheden in twee instanties in totaal f 43.417 aan honorarium in

rekening. Nadat klagers daarover een klacht indienen is door een stafmedewerkster van de Amsterdamse Orde van Advocaten een rapport opgesteld over het declaratiegedrag van mr. X. De conclusie in dat rapport is dat met name bij het opstellen van processtukken 30% te veel tijd is gedeclareerd.

Overwegingen van de raad

Allereerst dient te worden vastgesteld wie in deze procedure als klager dient te worden aangemerkt. De klacht is immers in al haar klachtonderdelen aanvankelijk bij brief van 7 april 2000 namens klager A ingediend door klaagster B. Gedurende de verdere behandeling van de klacht is de raad echter gebleken dat de klacht afkomstig is van klaagster B. Klaagster B heeft dit ter zitting ook uitdrukkelijk bevestigd. In haar verdere beoordeling zal de raad de klacht daarom beoordelen als zijnde afkomstig van klaagster B.

Vervolgens moet worden vastgesteld of klaagster B kan worden ontvangen in haar klacht wegens excessief declareren. De raad overweegt dienaangaande dat hoewel klaagster B geen cliënt van mr. X is geweest, zij op grond van een contractuele verhouding met klager A wel gehouden was het voor de juridische werkzaamheden in rekening gebrachte honorarium te voldoen. Klaagster B dient, nu zij de partij is die het in rekening gebrachte honorarium verschuldigd is, daarom als belanghebbende te worden beschouwd in een eventueel geschil omtrent de hoogte van dat honorarium. Klaagster B is daarom ontvankelijk in haar klacht.

Bij de beoordeling neemt de raad het in opdracht van de deken door de stafmedewerkster van de Raad van Toezicht opgestelde begrotingsrapport van 5 februari 2001 als uitgangspunt. Volgens dat rapport heeft mr. X ongeveer 30% meer aan honorarium in rekening gebracht dan op basis van de begroting verschuldigd zou zijn.

Aangezien mr. X een aantal, naar het oordeel van de raad terechte, kritiekpunten heeft geuit op dit begrotingsrapport, dient een zeker marge te worden aangehouden op de daarin begrote bedragen. Het rapport wordt door de raad dan ook niet als bindend, doch slechts als indicatief beschouwd.

Voor de procedure bij de rechtbank heeft mr. X naar het oordeel van de raad, mede in aanmerking genomen de complexiteit van de zaak en het groot aantal getuigenverhoren, niet excessief gedeclareerd.

Voor zijn werkzaamheden in de appèlprocedure heeft mr. X een honorarium van f 17.000 in rekening gebracht. Inhoudelijk heeft de appèlprocedure niet veel meer om het lijf gehad dan een herhaling van de stellingen in eerste aanleg en mr. X heeft in redelijkheid niet al te hoge verwachtingen kunnen hebben van de overlegging van deze stukken voor het aannemelijk maken van het causaal verband tussen de mishandeling en de gestelde omzeterderving. In elk geval heeft mr. X de overlegging van deze stukken niet vergezeld doen gaan van een uitvoerige (en dus kennelijk tijdrovende) uiteenzetting. Vaststaat voorts dat mr. X zijn cliënt het advies heeft gegeven om de appèlpro-

cedure te starten. De raad is daarom van oordeel dat, alle omstandigheden in aanmerking nemende, de uiteindelijk door mr. X voor de appèlprocedure in rekening gebrachte uren ruim buiten de marges van de in het begrotingsrapport geïndiceerde redelijke honorariumberekening vallen. Bovendien had het, gezien het negatieve resultaat, op de weg van mr. X gelegen om zijn honorarium te matigen. Mr. X heeft dit nagelaten. De raad concludeert dat mr. X in de appèlprocedure bovenmatig heeft gedeclareerd. De klacht is derhalve gegrond.

Beslissing

De raad verklaart de klacht gegrond en legt de maatregel van enkele waarschuwing op.

TEGENSTRIJDIGE BELANGEN

Raad van Discipline 's-Hertogenbosch, 1 december 2003
(*mrs. Raab, Luchtman, Kneepkens, Caudri en Houthakkers*)

De regel dat een cliënt erop moet kunnen vertrouwen dat zijn advocaat, of een van diens kantoorgenoten, niet óók de tegenstrijdige belangen van zijn tegenpartij behartigt of in een later stadium gaat behartigen, is een zo essentiële dat daarop geen uitzonderingen zijn toegestaan.

- *Advocatenwet artikel 46 (2.4.2 Tegenstrijdige belangen van verschillende cliënten)*
- *Gedragsregel 7*

Feiten

Klager wordt in een strafzaak bijgestaan door mr. A. Vervolgens raakt klager betrokken in een huurgeschil, waarin mr. X optreedt voor klagers wederpartij, een woningstichting. Mr. X is een kantoorgenoot van mr. A.

Klager wijst mr. X op deze situatie, waarop mr. X aan hem te kennen geeft dat hij de gang van zaken betreurt maar dat hij zijn al jarenlang bestaande relatie met de woningstichting niet op de tocht wil zetten. Vervolgens ontvangt klager een brief van mr. A waarin deze schrijft dat hij in de strafzaak niet langer voor klager kan optreden en dat daarom de behandeling van die zaak aan een ander kantoor moet worden overgedragen. Mr. A vraagt aan klager om hem mee te delen aan welke advocaat hij het dossier kan doen toekomen.

Klacht

Mr. X heeft namens een cliënt een procedure tegen klager aanhangig gemaakt terwijl klager reeds cliënt was bij hetzelfde kantoor.

Overwegingen van de raad

De regel dat een rechtzoekende erop mag en moet kunnen vertrouwen dat zijn advocaat of één van diens kantoorgenoten niet ook de tegenstrijdige belangen van zijn tegenpartij behartigt of in een later stadium gaat behartigen, is een zo essentiële regel dat daarop geen uitzonderingen zijn toegestaan, ook niet in het geval het een kantoorgenoot van de advocaat van klager betreft die optreedt voor de weder-

partij in een andere zaak tegen klager. De raad acht het evenmin betaamelijk dat aan klager te kennen is gegeven dat hij voor de zaak die mr. A voor hem in behandeling had een andere advocaat moest zoeken.

Volgt

Gegronde verklaring met waarschuwing.

BESLAG OP KWALITEITSREKENING

Hof van Discipline, 15 december 2003, nr. 3838
(*mrs. Van Griensven, Van Houtum, Gründemann, Creutzberg en Visser*).

Raad van Discipline 's-Gravenhage, 14 april 2003
(*mrs. Van Boven, Van den Dries, Hengeveld, Meerman en Merens*)

De advocaat die bemerkt dat een door hem gelegd beslag op de bankrekeningen van een notaris tevens de kwaliteitsrekening als bedoeld in artikel 25 Wet op het Notarisambt treft, handelt onbetamelijk door het beslag op die kwaliteitsrekening niet terstond op te heffen.

- *Advocatenwet artikel 46 (3.4 Jegens tegenpartij in acht te nemen zorg)*
- *Wet op het Notarisambt artikel 25*

Feiten

Mr. X laat, na verkregen verlof, ten behoeve van een van zijn cliënten beslag leggen op bankrekeningen van klager, die notaris is, ter verzekering van een vordering omdat klager bij een transactie eigenmachtig verrekeningen zou hebben doorgevoerd. Op 15 april 2002 bleek aan klager dat er eveneens beslag was gelegd op de kwaliteitsrekening van klager, als bedoeld in artikel 25 van de Wet op het Notarisambt. Klager heeft mr. X diezelfde dag door middel van een faxbrief gevraagd om het op die kwaliteitsrekening gelegde beslag op te heffen. Daags daarop heeft mr. X laten weten dat dat beslag zou worden opgeheven indien er vervangende zekerheid zou komen. Op 17 april 2002 heeft hij het beslag alsnog opgeheven. De klacht houdt in dat mr. X het beslag niet terstond heeft opgeheven maar eerst vervangende zekerheid heeft verzocht.

Overwegingen en beslissing van de raad

De raad merkt op dat de advocaat in het geval van het (laten) leggen van beslag verantwoordelijk is voor het gehele traject van beslaglegging. Mr. X heeft tijdens de behandeling van de klacht verklaard dat hij, alvorens aan klager te laten weten dat het beslag op de kwaliteitsrekening eerst zou worden opgeheven tegenover vervangende zekerheid, de Wet op het Notarisambt ingezien had en begrepen had dat beslaglegging op de kwaliteitsrekening van klager niet mogelijk was. Eerst na dreiging met een kort geding tot opheffing heeft mr. X het beslag op de kwaliteitsrekening van klager opgeheven. Door niet terstond tot opheffing van het beslag over te gaan maar te persisteren bij zijn eis tot het stellen van vervangende zekerheid heeft mr. X niet gehandeld als een behoorlijk advocaat betaamt, immers heeft hij misbruik gemaakt van de fout die door de bank was gemaakt.

De raad verklaart de klacht gegrond en legt de maatregel van enkele waarschuwing op.

Overwegingen van het hof

Op 15 april 2002 werd duidelijk dat door het beslag gelegd onder de bank ook de kwaliteitsrekening van klager was getroffen. Op grond van het bepaalde in artikel 25 van de Wet op het Notarisambt is een dergelijke rekening niet vatbaar voor beslag. Ter zitting heeft mr. X verklaard dat hij na ontvangst van de fax op 15 april 2002, aan het einde van de middag, een standaardfax heeft verzonden dat hij op 16 april 2002 gelegenheid had om de Wet op het Notarisambt erop na te slaan. Op 16 april 2002 is hem dus in elk geval duidelijk geworden dat de kwaliteitsrekening van mr. X een rekening is voor gelden van derden bedoeld ter doorbetaling aan die derden. Mr. X mag verondersteld worden bekend te zijn met het belang van een dergelijke rekening in het rechtsverkeer, welk belang te vergelijken is met een rekening Stichting derdengelden in de advocatuur. Daags na de aanvankelijke standaardreactie op 15 april 2002 had mr. X in de loop van de dag van 16 april 2002 dienen te beseffen dat het beslag onmiddellijk behoorde te worden opgeheven en dat hij terstond de bank dienovereenkomstig diende te berichten dat het beslag op de kwaliteitsrekening van klager voor zoveel nodig als opgeheven kon worden beschouwd. Desondanks heeft mr. X aan het einde van de middag van 16 april 2002 in zijn faxschrijven aan klager (opnieuw) gepersisteerd bij zijn eis tot het stellen van vervangende zekerheid. Het hof is het met de raad eens dat mr. X daardoor niet heeft gehandeld zoals een behoorlijk advocaat betaamt. Aan dat oordeel kan niet afdoen dat de bank in weerwil van artikel 25 van de Wet op het Notarisambt – en buiten de schuld van mr. X – het beslag had doen uitstrekken tot bedoelde kwaliteitsrekening, noch de omstandigheid dat mr. X in de loop van de dag van 16 april 2002 overleg heeft gevoerd met de genoemde personen/instellingen. Ook het gegeven dat klager hem meteen in de eerste sommatie al dreigde met een tuchtrechtelijke klacht kan voor mr. X in de gegeven omstandigheden geen excuus voor zijn optreden opleveren.

Het hof kan zich dan ook verenigen met de beslissing van de raad en de gronden waarop de beslissing berust alsook met de aan mr. X opgelegde maatregel.

Beslissing van het hof

Het hof bekrachtigt de beslissing van de raad.

GEEN KLACHTRECHT VOOR EENIEDER

*Hof van Discipline 15 december 2003, nr. 3875
(mrs. Zwitser-Schouten, Vermeulen, Heidinga, Van der Hel en Gründemann)*

*Raad van Discipline 's-Gravenhage, 16 juni 2003
(mrs. Verhoeven, Gilhuis, Hiebendaal, Van Hilten-Kostense en Meijer)*

De Advocatenwet heeft niet een klachtrecht in het leven geroepen voor eenieder, doch slechts voor degene die door een handelen of nalaten van een advocaat in zijn of haar belang getroffen is of kan worden. Voorzo-

ver het algemeen belang een tuchtrechtelijke procedure vereist, wordt het klachtrecht in beginsel uitgeoefend door de deken.

– *Advocatenwet artikel 46*

Feiten

Bij brief van 11 november 1999 verzoekt een Duitse advocaat aan mr. X om hem terzijde te staan in een incassozaak. Mr. X stuurt een voorschotnota aan de Duitse advocaat en dient een faillissementsrekest in tegen de debiteur. Bij brief van 22 mei 2000 wordt door de advocaat van de debiteur inhoudelijk verweer gevoerd tegen de vordering. Bij brief van 8 juni 2000 geeft de Duitse advocaat aan mr. X opdracht de vordering aanhangig te maken bij de rechter. Vervolgens laat de Duitse advocaat door middel van diverse rappelbrieven aan mr. X weten het bijzonder oncollegiaal te vinden dat deze niet van zich laat horen.

Bij brief van 30 maart 2002 laat klager aan mr. X weten dat de Duitse advocaat zich tot hem heeft gewend en vordert klager namens zijn cliënt terugbetaling van het betaalde voorschot te vermeerderen met rente.

Klacht

- Mr. X heeft na ontvangst van de opdracht van de Duitse advocaat geen stappen ondernomen ter incasso van de vordering en bovendien zijn opdrachtgever niet, althans niet naar behoren, geïnformeerd en daarmee in elk geval veel langer dan wenselijk gewacht.
- Mr. X laat zich afficheren als een de Duitse taal beheersende advocaat, terwijl dat niet het geval is.

Overwegingen van de raad

De Advocatenwet heeft niet een klachtrecht in het leven geroepen voor eenieder, doch slechts voor degenen die door een handelen of nalaten van een advocaat in zijn of haar belang getroffen is of kan worden. Voorzover het algemeen belang een tuchtrechtelijke procedure vereist, wordt het klachtrecht in beginsel uitgeoefend door de deken.

Niet is gebleken dat klager namens zijn opdrachtgever de klacht heeft ingediend. Integendeel, in zijn brief van 25 juni 2002 heeft klager melding gemaakt van 'mijn' eerdere klachten, hetgeen erop duidt dat hij zelf degene is die klaagt. Klager is niet ter zitting verschenen zodat hieromtrent geen nadere vragen konden worden gesteld. Klager heeft nog wel, in antwoord op de vraag van de griffier, schriftelijk aan de griffier meegedeeld dat zijn cliënt de klacht volledig ondersteunt en onderschrijft, hetgeen niet inhoudt dat deze cliënt zelf klaagt.

Klager is zelf door de rechtshulp van mr. X niet geschaad in enig eigen belang.

De raad verklaart klager niet-ontvankelijk.

Overwegingen van het hof

Het onderzoek in hoger beroep heeft niet geleid tot de vaststelling van andere feiten dan wel tot andere beschouwingen en gevolgtrekkingen dan die vervat in de beslissing van de raad, waarmee het hof zich verenigt.

Volgt

Bekrachtiging.

HERNIEUWDE BEËDIGING NA RECENTE EXAMENFRAUDE

Hof van Discipline 15 december 2003, nr. 3887

(mrs. Zwitser-Schouten, De Leeuw, Heidinga, Goslings en De Ruuk)

Verzet van de Raad van Toezicht tegen hernieuwde beëdiging na betrekkelijk recente examenfraude en schrapping van het tableau.

– *Advocatenwet artikelen 4 en 9c*

Feiten

Klager is in 1998 beëdigd als advocaat en procureur. In het kader van de beroepsopleiding advocatuur als bedoeld in art. 9c van de Advocatenwet heeft klager fraude gepleegd bij het afleggen van een drietal examens. Klager heeft de toetsen burgerlijk procesrecht en bestuursprocesrecht niet zelf gemaakt maar heeft dat laten doen door een ander terwijl klager de toets belastingrecht ook door een ander heeft willen laten maken.

Klager, die ten tijde van het plegen van de fraude 54 jaar was, heeft deze erkend.

Bij beslissing van de Raad van Discipline van 5 juni 2000 is aan klager de maatregel van schrapping van het tableau opgelegd. Het hof heeft bij beslissing van 17 november 2000 de beslissing van de Raad van Discipline bekrachtigd en heeft daarbij bepaald dat deze maatregel met onmiddellijke ingang inging.

Sinds 1 februari 2002 is klager als volontair werkzaam bij Z-advocaten in de functie van juridisch medewerker.

Klager heeft begin mei 2003 verzocht om opnieuw te worden ingeschreven en beëdigd als advocaat en procureur. De Raad van Toezicht heeft zich daartegen verzet waarna klager van deze beslissing beklag heeft gedaan bij het Hof van Discipline.

Overwegingen van het hof

Het verzet van de Raad van Toezicht is gegrond op de vrees dat klager inbreuk zal maken op de voor advocaten geldende wetten, verordeningen en besluiten of zich anderszins schuldig zal maken aan enig handelen of nalaten dat een behoorlijk advocaat niet betaamt. De Raad van Toezicht baseert deze vrees op de door klager gepleegde examenfraude en het daarmee samenhangende grote gebrek aan integriteit van klager.

Vaststaat dat klager bij het maken van een drietal examens (in januari 2000 en april 2000) in het kader van de beroepsopleiding advocatuur heeft gefraudeerd door die examens door een ander te (willen) laten maken. Voorts kan worden aangenomen (zie de beslissing van de Raad van Discipline van 5 juni 2000) dat klager de deken onjuiste informatie heeft verstrekt met betrekking tot de persoon die hem bij de fraude terzijde heeft gestaan en daarin is blijven volharden. Door aldus te handelen heeft klager ernstige inbreuk gemaakt op het voor de advocatuur geldende vereiste van integriteit en betrouwbaarheid.

De vraag is nu of ook thans nog voldoende grond bestaat voor de aan het verzet ten grondslag gelegde vrees. Het hof is van oordeel dat deze vraag bevestigend dient te worden beantwoord.

De omstandigheid dat klager vanaf februari 2002 als volontair werkt bij Z-advocaten in de functie van juridisch medewerker, is onvoldoende om genoemde vrees weg te nemen, nu elk inzicht ten aanzien van de wijze van invulling van deze functie – klager is overigens nog geen twee jaar als zodanig werkzaam – ontbreekt.

Aan klager kan worden toegegeven dat het verleden hem niet tot in lengte van jaren moet worden nagedragen. De feiten waar het hier om gaat hebben echter in de eerste helft van 2000 plaatsgevonden zodat vooralsnog geen sprake is van het klager in lengte van jaren nadragen van zijn frauduleuze handelen. Het feit dat het voor klager, gezien zijn leeftijd – klager is inmiddels 57 jaar oud – steeds moeilijker wordt om een behoorlijke praktijk op te bouwen, komt geheel voor rekening van klager; hij is immers door zijn eigen handelen als advocaat van het tableau geschrapt.

Ten slotte heeft klager naar voren gebracht dat hij zich inmiddels voor zijn faalangst – volgens klager de oorzaak van zijn onjuiste gedragingen – onder behandeling van een psycholoog heeft gesteld en dat deze aan klager te kennen heeft gegeven dat bij de huidige behandeling de vrees voor herhaling ongegrond is. De juistheid van deze stelling heeft klager op geen enkele wijze onderbouwd, waar nog bij komt dat ter zitting is gebleken dat de bewuste behandeling pas zo'n twee maanden geleden is aangevangen, derhalve nadat de Raad van Toezicht verzet had gedaan tegen klagers verzoek om inschrijving op het tableau. Mede om die reden ziet het hof geen aanleiding om te voldoen aan klagers ter zitting van het hof gedane verzoek om deze zaak aan te houden totdat klager een rapport van de hiervoor bedoelde psycholoog heeft overgelegd.

Volgt

Ongegrondverklaring van het beklag.

OVERLEGGEN VAN CONFRATERNELE CORRESPONDENTIE

Hof van Discipline, 15 december 2003, nr. 3892

(mrs. Zwitser-Schouten, De Leeuw, Heidinga, Goslings en De Ruuk)

Raad van Discipline Amsterdam, 30 juni 2003

(mrs. Van Bennekom, Breederveld, Bunjes, Remme en Romijn)

- *Advocatenwet artikel 46 (3.3.3 Berichten van derden)*
- *Grondwet artikel 1*
- *EVRM artikelen 6 en 14*
- *Gedragsregel 12*

Inhoud van de klacht

De klacht houdt zakelijk weergegeven in, dat mr. X in strijd met artikel 46 Advocatenwet en in het bijzonder Gedragsregel 12, leden 1 en 2:

- a. confraternele correspondentie heeft overgelegd in een kortgeding-procedure zonder daar tevoren de toestemming voor te hebben gevraagd en gekregen van de advocaat die op dat moment de belangen van de wederpartij behartigde en zonder advies als bedoeld in Gedragsregel 12 lid 2 aan de deken te hebben gevraagd;

- b. heeft nagelaten de behandelend rechter in dat kort geding alsnog te verzoeken geen acht te slaan op die confraternele correspondentie, zulks ondanks het daartoe strekkende verzoek van klager;
- c. in een tweede zaak tussen dezelfde partijen opnieuw confraternele correspondentie in het geding heeft gebracht, zonder daar tevoren de toestemming voor te hebben gekregen van de advocaat die op dat moment de belangen van de wederpartij behartigde en zonder advies als bedoeld in Gedragsregel 12, lid 2 aan de deken te hebben gevraagd.

Beoordeling van de klacht

Het is vaste jurisprudentie dat de advocaat die geen (hem bevredigende) reactie krijgt op het verzoek aan de wederpartij in te stemmen met het in het geding brengen van confraternele correspondentie, daartoe nimmer overgaat zonder het advies van de deken te hebben ingewonnen. Een mededeling aan de wederpartij dat bij het uitblijven van een reactie wordt aangenomen dat de andere advocaat instemt, volstaat niet. Wordt niet uitdrukkelijk ingestemd, dan dient eerst advies aan de deken te worden gevraagd. Het is aan de advocaat die de confraternele correspondentie in het geding wil brengen om tijdig het overleg te voeren met de advocaat van de wederpartij, zodat er zonedig bij het uitblijven van toestemming nog tijdig advies aan de deken kan worden gevraagd. De (waarnemend) deken is meestal direct beschikbaar en de deken kan in spoedeisende gevallen desnoods telefonisch adviseren. Tegen de achtergrond van deze uitgangspunten worden de klachtonderdelen beoordeeld. De onderdelen lenen zich voor gezamenlijke behandeling.

Mr. X heeft erkend dat hij zonder uitdrukkelijke toestemming van klager (de advocaat van de wederpartij van de cliënt van mr. X) en zonder voorafgaand advies van de deken in twee verschillende procedures confraternele correspondentie in het geding heeft gebracht. Voorzover mr. X heeft willen betogen dat hem de tijd en de gelegenheid ontbraken om zich voorafgaand aan de behandeling van de eerste procedure nog tot de deken te wenden, oordeelt de raad dat dit verweer niet op kan gaan doordat mr. X klaarblijkelijk geen enkele poging heeft ondernomen de deken nog te bereiken. Pas nadat klager zich over het gedrag van mr. X heeft beklagd, heeft mr. X de deken voorafgaand aan een derde procedure om toestemming gevraagd. Aldus behoeft niet verder te worden ingegaan op de afweging van een eventueel belang van de cliënt van mr. X tegen de belangen van de cliënte van klager, en of het belang van de cliënt van mr. X bepaaldelijk vorderde dat de correspondentie werd overgelegd. Mr. X heeft overigens ook niet gesteld dat het belang van zijn cliënt bepaaldelijk vorderde dat de correspondentie toch werd overgelegd. Vaststaat derhalve dat mr. X Gedragsregel 12 heeft geschonden.

In de opvatting van mr. X behoort het feit dat in uitzonderlijke gevallen, wanneer het belang van zijn cliënt dat bepaaldelijk vordert, confraternele correspondentie mag worden overgelegd, ertoe te leiden dat een klager bepaaldelijk belang moet hebben bij een beoordeling

van een klacht als de onderhavige. Mr. X heeft in dit verband betoogd dat het overleggen van de confraternele correspondentie in de eerste procedure zelfs – achteraf bezien – in het belang van de cliënt van klager is gebleken. De raad deelt deze zienswijze niet. Regel 12 is bij de herbeoordeling van de Gedragsregels in 1992 met een uitgebreide toelichting gehandhaafd omdat de regel van openbaar belang is en een goede rechtshulpverlening bevordert.

De handelwijze van mr. X is tuchtrechtelijk verwijtbaar. De klacht is derhalve in al haar onderdelen gegrond.

Volgt

Gegrondbinding van de klacht onder het opleggen van een waarschuwing.

Overwegingen van het hof

In de door mr. X gegeven toelichting voert hij aan dat de raad ten onrechte in Gedragsregel 12 leest dat voor het overleggen van confraternele correspondentie in een procedure de toestemming van de andere advocaat nodig is, terwijl de regel slechts spreekt over ‘overleg’ met die andere advocaat. Hiermee miskent mr. X dat dit overleg bedoeld is om toestemming te verkrijgen en dat, als deze toestemming – welke uitdrukkelijk dient te zijn – uitblijft, advies aan de deken gevraagd moet worden. Klager heeft die uitdrukkelijke toestemming niet gegeven en mr. X heeft geen advies aan de deken gevraagd; toch heeft hij in twee procedures bij de kantonrechter de onderhavige confraternele correspondentie in het geding gebracht.

Ook indien klager het in Gedragsregel 12 bedoelde overleg uit de weg zou zijn gegaan, doet dit niet af aan het tuchtrechtelijk verwijtbaar handelen van mr. X.

Het hof volgt mr. X niet in zijn stelling dat de raad – door tot ditzelfde oordeel te komen en mr. X wel en klager niet een verwijt te maken – artikel 1 Grondwet en de artikelen 6 en 14 EVRM heeft geschonden. Volstaan wordt in dit verband met de constatering dat in deze zaak uitsluitend de klacht tegen mr. X voorligt, zodat de raad klager alleen al om die reden geen tuchtrechtelijk verwijt kon en mocht maken.

Ook is de raad terecht niet inhoudelijk ingegaan op de vraag of het belang van de cliënt van mr. X, het overleggen van de confraternele correspondentie bepaaldelijk vorderde, al was het maar omdat mr. X dit belang in zijn correspondentie met klager en in de tuchtrechtelijke procedure voor de raad niet heeft aangevoerd, laat staan toegelicht. Daar komt nog bij dat het bestaan van een belang als door mr. X bedoeld niet wegneemt dat hij – bij gebreke van de vereiste uitdrukkelijke toestemming als hiervoor aangegeven – het advies van de deken had dienen in te winnen (in welk verband hij op dat (vermeende) belang had kunnen wijzen).

Volgt

Bekrachtiging.

SCHIKKINGSVOORSTEL IN GEDING BRENGEN

Hof van Discipline, 15 december 2003, nr. 3880

(mrs. Van Erp Taalman Kip-Nieuwenkamp, Sterk, Minderhoud, Creutzberg en Marres)

Raad van Discipline 's Hertogenbosch, 17 februari 2003

(mrs. Raab, Van Dooren, Kneepkens, Peeters en Houtakkers)

Wanneer een rechtbank het beroep op de afwezigheid van een processueel belang verwerpt met als overweging terzijde dat dit anders zou zijn geweest indien de gedaagden een adequaat aanbod zouden hebben gedaan, en de andere partij weigert te erkennen dat zo'n adequaat aanbod (buiten rechte) is gedaan, dan rechtvaardigt het belang van de ene partij dat zij de brief, houdende dit schikkingsvoorstel, in het geding brengt.

- *Advocatenwet artikel 46 (5.1 Regels die betrekking hebben op de juridische strijd)*
- *Gedragsregel 12*

Feiten

Klagers zijn een echtpaar dat procedeert tegen een notaris en de koper van een huis. Het stadium van de schadestaatprocedure is bereikt; er is al een vonnis gewezen waarin is beslist dat de eigendomsoverdracht van dit huis tot stand is gekomen door onbevoegde vertegenwoordiging van het klagende echtpaar (eigenaar van dat huis) door een broer van klagster en dat dat (onder anderen) de notaris aansprakelijk maakt.

De rechtbank overweegt in dit vonnis dat partijen naar de schadestaatprocedure verwijst dat klagers belang hebben bij toewijzing van de vordering, doch dat dat anders zou zijn geweest wanneer door de betrokken wederpartijen van klagers een aanbod zou zijn gedaan om het verschil te vergoeden tussen de door klagers beoogde verkoopprijs en de gerealiseerde verkoopprijs.

In de schadestaatprocedure brengt mr. X een brief in het geding van advocaat tot advocaat waarin een schikkingsvoorstel is gedaan om aan te tonen dat het aanbod, waarvan de afwezigheid veronderstellenderwijs door de rechtbank was aangenomen, wel degelijk was gedaan.

De gewraakte brief van 10 oktober 1994 is geschreven door de toenmalige advocaat van de koper aan de toenmalige advocaten van klagers; in die brieven zijn schikkingsvoorstellen verwoord. Met name is daarin het voorstel gedaan dat de koper f 15.000 zou betalen en de notaris f 10.000.

De schadestaatprocedure eindigt weliswaar in een veroordeling ten gunste van klagers, doch tegelijkertijd worden klagers wel in de proceskosten veroordeeld 'dit mede gezien het feit dat eisers (klagers) deze procedure en het grootste gedeelte van hun schade hadden kunnen voorkomen door in 1994 het alleszins redelijke schikkingsvoorstel van mr. Y te accepteren'.

Aanvankelijk had mr. X deze en enkele andere brieven zonder meer in het geding gebracht; hij nam ze terug toen de advocaat van klagers daar bezwaar tegen maakten, en vroeg om advies aan de deken. Die adviseerde positief en mr. X bracht de stukken opnieuw in het geding.

Inhoud van de klacht

De klacht heeft twee onderdelen: mr. X zou in de schadestaatprocedure een misleidende samenvatting hebben gegeven van de 'belang-overweging' uit het eerdere vonnis en voorts had mr. X de brief met het schikkingsvoorstel niet in het geding mogen brengen; daarbij wordt erop gewezen dat in die brief wordt gestipuleerd dat 'noch partijen noch raadsliden daarop in rechte een beroep mogen doen'.

Overwegingen van de raad

Met betrekking tot het eerste klachtonderdeel stelt de raad vast dat de gegeven samenvatting van mr. X een juiste weergave is van de essentie van de rechtsoverweging. Dit onderdeel van de klacht wordt daarom ongegrond verklaard.

Met betrekking tot het tweede klachtonderdeel wordt door de raad overwogen dat als algemeen aanvaarde norm tussen advocaten geldt dat op brieven en op andere mededelingen van de ene advocaat aan de andere in rechte geen beroep mag worden gedaan, tenzij het belang van de cliënt dit bepaaldelijk vordert en dan niet zonder voorafgaand overleg met de advocaat van de wederpartij. Als dit overleg niet tot een oplossing leidt dient het advies van de deken te worden ingewonnen.

De raad overweegt dan dat rechtsoverweging 10 uit het vonnis waarin naar de schadestaatprocedure werd verwezen feitelijk onjuist is waar de rechtbank het belang bij de toewijzing van de vordering vaststelt en aangeeft dat dat belang er niet zou zijn geweest wanneer er een bepaald aanbod door de aansprakelijk gestelde partijen zou zijn gedaan. Dit oordeel van de rechtbank strookte volgens mr. X niet met de werkelijkheid, en daarom was het voor zijn cliënten van belang aan te tonen dat van hun kant wel degelijk een aanbod was gedaan zoals de rechtbank bedoelde; derhalve was het voor de door mr. X vertegenwoordigde partijen bepaald van belang om voormelde brieven in het geding te brengen.

Naar het oordeel van de raad deed daaraan niet af dat in de brief van 10 oktober 1994 was gesteld dat op die brief in rechte geen beroep mocht worden gedaan.

De raad verklaart ook dit klachtonderdeel ongegrond.

Overwegingen van het hof

Het hof verwijst naar het principe van de desbetreffende gedragsregels en stelt dat de bedoeling van deze regel is het de advocaten mogelijk te maken een schikking te beproeven, zonder dat zij bevreesd hoeven te zijn dat hetgeen daarbij is gedaan, gezegd of geschreven, hun later in de procedure wordt tegengeworpen.

Slechts onder bijzondere omstandigheden is afwijking van deze regel niet tuchtrechtelijk verwijtbaar.

Het hof stelt dan de navolgende bijzondere omstandigheden vast:

- a. De gewraakte brieven bevatten schikkingsvoorstellen van de wederpartij; klagers worden dus niet geconfronteerd met een door hun eigen advocaat namens hen gedaan schikkingsvoorstel. De partijen namens wie het voorstel is gedaan hebben tegen openbaarmaking geen bezwaar, 'ondanks de even gebruikelijke als overbodige mededeling in de brieven dat er in rechte geen beroep op mocht worden gedaan'.
- b. Op het schikkingsvoorstel in de brief van 10 oktober 1994 hebben klagers in het geheel niet gereageerd, en er zijn geen schikkingsonderhandelingen totstandgekomen.
- c. Blijkens het vonnis van 19 augustus 1999 ging de Rechtbank uit van de onjuiste veronderstelling dat door de notaris geen enkel voorstel was gedaan ter compensatie van het nadeel van klager en had zij op die grond een uitdrukkelijk beroep van de notaris op het ontbreken van belang bij een nietigverklaring van de leveringshandeling verworpen.
- d. De cliënt van mr. X had er bepaaldelijk belang bij dat in de schade-staatprocedure alsnog melding zou worden gemaakt van het schikkingsvoorstel teneinde het op de schadebeperkingsplicht van klagers gerichte verweer te ondersteunen.
- e. Klagers, althans hun advocaat, waren niet bereid te erkennen dat door de notaris compensatievoorstellen waren gedaan, waardoor mr. X, gezien het belang van zijn cliënt daarbij, genoodzaakt was daarvan bewijs te leveren.

Onder deze bijzondere omstandigheden handelde mr. X naar het oordeel van het hof tuchtrechtelijk niet verwijtbaar door de brief, houdende het schikkingsvoorstel, over te leggen.

Volgt

Bekrachtiging.

OPTREDEN VAN ADJUNCT-SECRETARIS VAN RAAD VAN TOEZICHT

Raad van Discipline Arnhem, 9 februari 2004
(*ms. De Vries, Klemann, Van de Loo, Verster en Van Wijmen*)

Voorzitter Raad van Discipline Arnhem, 7 februari 2003
(*mr. P.H. van Ginkel*)

Het optreden van een adjunct-secretaris van een Raad van Toezicht in het kader van de instructie van een klacht valt onder de verantwoordelijkheid van de deken.

– *Advocatenwet artikel 46 (Tuchtprocesrecht)*

Feiten

A dient een klacht in. Vervolgens beklagt hij zich over de wijze waarop deze klacht werd geïnstrueerd door mr. X, adjunct-secretaris van de Raad van Toezicht te Z.

Klacht

- a. Mr. X heeft willens en wetens in strijd gehandeld met het bepaalde in artikel 46c van de Advocatenwet door als niet-lid van de Raad van Toezicht de klacht van A te onderzoeken. Hij heeft, hoewel hij wist dat hij niet de bevoegdheid had om als lid van de Raad van Toezicht te handelen, zich wel als zodanig naar derden toe gepresenteerd.
- b. Mr. X heeft in strijd met het bepaalde in artikel 46d van de Advocatenwet niet getracht de klacht van A in der minne te regelen. Hij heeft telefonisch gesproken met A maar van dat telefoongesprek geen aantekening gemaakt, althans deze niet aan klager beschikbaar willen stellen, noch in een brief bevestigd wat er in de contacten met A besproken is.
- c. Mr. X heeft geen inzicht gegeven in de wijze waarop de klacht van A bij hem in behandeling is gekomen.

Overwegingen Voorzitter Raad van Discipline

De klacht tegen mr. X ziet op zijn optreden als adjunct-secretaris van de Raad van Toezicht van de Orde van Advocaten in het arrondissement Z, voor welke raad hij in loondienst werkzaam is. Het in de klacht bedoelde optreden van mr. X valt onder verantwoordelijkheid van de deken nu het heeft plaatsgevonden in het kader van de vervulling van de aan de deken opgedragen wettelijke taken. Op grond van het vorenstaande is klager in zijn klacht tegen mr. X kennelijk niet-ontvankelijk.

Overwegingen van de raad

Klager heeft verzocht om getuigen te horen, onder meer betreffende de gang van zaken bij de behandeling van klachten en de wijze waarop de mandatering is geregeld en betreffende het contact tussen mr. X en de griffier van de raad inzake de klacht van A. De raad acht zich voldoende voorgelicht en volstaat met zijn onderzoek ter zitting van 15 december 2003. Voor enig verder onderzoek is geen reden.

Met de voorzitter is de raad van oordeel dat de klacht van klager in alle onderdelen kennelijk niet-ontvankelijk is. De door de voorzitter vermelde gronden kunnen zijn beslissing volledig dragen.

Volgt

Ongegrondverklaring van het verzet.

BIJZONDERE VOORWAARDE IN COMBINATIE MET BERISPING

Hof van Discipline, 26 januari 2004, nr. 3794
(*ms. Van Griensven, de Groot-van Dijken, Wiglevan, van Houtum en Paulussen*)

Raad van Discipline Arnhem, 24 februari 2003
(*ms. De Vries, Brandsma, Dam, Harenberg en Liesveld*)

Het staat de deken of diens plaatsvervanger binnen de Raad van Toezicht niet vrij de behandeling van een tuchtrechtelijke klacht geheel neer te leggen bij een niet-lid van de Raad van Toezicht (adjunct-secretaris).

De mogelijkheid van het stellen van een bijzondere voorwaarde van vergoeding van door de tuchtrechtelijk laakbare gedraging veroorzaakte schade (art. 48b Advocatenwet) kan uitsluitend worden benut in samenhang met de maatregel van schorsing, nu alleen deze maatregel voorwaardelijk kan worden opgelegd. Het opleggen van zo'n bijzondere voorwaarde in combinatie met een waarschuwing of berisping is dus niet mogelijk.

– *Advocatenwet artikelen 46c, 48b*

Feiten

In eerste aanleg is tegen mr. X geklaagd door een oud-cliënt; de inhoud van die klacht is dat mr. X de kosten van rechtsbijstand in rekening heeft gebracht, terwijl een voorwaardelijke toevoeging was verleend, en dat mr. X is tekortgeschoten omdat hij klager niet correct heeft geïnformeerd met betrekking tot de door hem verrichte werkzaamheden.

Mr. X heeft naast inhoudelijk verweer ook het navolgende formele verweer gevoerd.

Mr. X stelt dat de klacht niet-ontvankelijk moet worden verklaard omdat het onderzoek naar de klacht niet is geschied door de deken of een ander lid van de Raad van Toezicht, maar door de adjunct-secretaris. Volgens mr. X kan een zo belangrijke taak niet aan de adjunct-secretaris worden overgelaten.

Een tweede formele verweer van mr. X is dat de rechtsgang bij de Raden van Discipline en het Hof van Discipline zich niet verdraagt met art. 6 EVRM 'omdat de Raden van Discipline en het Hof van Discipline ook oordelen over klachten tegen leden van de Raad van Toezicht en van het College van Afgevaardigden, terwijl de advocaat-leden van de Raden van Discipline door het College van Afgevaardigden worden benoemd'.

Mr. X voert voorts nog het formele verweer dat de wettelijk voorgeschreven schikking niet is beproefd.

Overwegingen van de raad

De raad overweegt met betrekking tot het eerste formele verweer dat de functie van adjunct-secretaris in het leven is geroepen ter ondersteuning van de deken en de andere leden van de Raad van Toezicht bij de uitoefening van hun taken, ook die ter zake van het onderzoek naar ingediende klachten; door de sterke groei van de balie kunnen zij deze taken niet meer zelf geheel uitoefenen.

Het betreft hier naar het oordeel van de raad een interne organisatorische keuze, waarin de Raad van Toezicht vrij is, en die geen strijd oplevert met art. 46c Advocatenwet. Er is bovendien wel degelijk betrokkenheid bij de behandeling van de klacht geweest van de waarnemend deken. Op grond van deze overweging verwerpt de raad dit verweer.

Met betrekking tot het beroep op art. 6 EVRM stelt de raad vast dat dit verweer faalt met verwijzing naar de beslissing van het Hof van Discipline van 15 juni 1992, nr. 1624 (*Advocatenblad* d.d. 19 maart 1993).

De raad stelt vast dat het verweer van de niet-beproefde schikking feitelijke grondslag mist.

Na verwerping van de formele verweren, en na inhoudelijke toetsing, worden de klachten gegrond verklaard, en wordt de maatregel van berisping opgelegd; tevens bepaalt de raad bij wijze van bijzondere voorwaarde als bedoeld in art. 48b lid 1 Advocatenwet dat mr. X EUR 1.637,39 aan klager dient terug te betalen binnen een maand na het onherroepelijk worden van deze beslissing.

Overwegingen van het hof

Met betrekking tot de grief dat een adjunct-secretaris van de Raad van Toezicht niet bevoegd is klachten af te doen, overweegt het hof dat het niet het oordeel van de raad deelt dat de werkwijze ten aanzien van het behandelen van klachten een interne organisatorische keuze betreft, waarin de Raad van Toezicht vrij is. Het hof acht een dergelijke mate van vrijheid in strijd met de duidelijke tekst en de strekking van artikel 46c van de Advocatenwet; uit de wetsgeschiedenis blijkt dat de in dit art. bedoelde taak aan de deken is toegekend mede vanuit de gedachte, dat van een ervaren advocaat als de deken pleegt te zijn kan worden verwacht dat hij de justitiabele met het vereiste begrip en deskundigheid tegemoet zal weten te treden. Naar het oordeel van het hof kan de deken zich bij de uitoefening van zijn taak als hier bedoeld weliswaar doen ondersteunen, maar deze ondersteuning kan niet zover gaan dat de vervulling van deze taak met betrekking tot een bepaalde klacht geheel bij een niet-lid van de Raad van Toezicht wordt gelegd.

Vervolgens overweegt het hof echter voor het onderhavige geval dat mr. X tijdens de behandeling geen aanspraak heeft gemaakt op onderzoek naar zijn klacht conform het bepaalde in art. 46c van de Advocatenwet. Nu, voorts, de wet aan het niet-nakomen van het bepaalde in art. 46c van de Advocatenwet geen rechtsgevolg verbindt, kan de grief van mr. X, die niet heeft gesteld dat hij ten gevolge van de door hem gewraakte gang van zaken in enig belang is geschaad, niet tot vernietiging van de beslissing van de raad leiden.

Het hof overweegt voorts met betrekking tot de grief dat het beroep op art. 6 EVRM ten onrechte is gepasseerd dat, indien al juist zou zijn hetgeen mr. X stelt, daaruit niet kan worden afgeleid dat geen sprake is van een objectieve beoordeling door de raad of van strijd met art. 6 EVRM. Aldus falen de hiervoor besproken (en andere) formele grieven.

Met betrekking tot de inhoudelijke beoordeling van de klacht volgt het hof de raad geheel, doch niet ten aanzien van de oplegging van de bijzondere voorwaarde. Uit art. 48a lid 1 van de Advocatenwet blijkt dat alleen de maatregel van schorsing voorwaardelijk kan worden

opgelegd. Tegen deze achtergrond dient naar het oordeel van het hof art. 48b lid 1 van de Advocatenwet zo te worden uitgelegd dat bij het opleggen van een andere maatregel dan die van schorsing de bijzondere voorwaarde als bedoeld in art. 48b lid 1 van de Advocatenwet niet kan worden opgelegd.

Na vaststelling dat één onderdeel van de klacht feitelijk alsnog ongegrond moet worden verklaard, volgt vernietiging van de beslissing van de raad voorzover deze dit onderdeel gegrond heeft verklaard en aan mr. X de maatregel van berisping heeft opgelegd en heeft bepaald dat mr. X een bedrag aan klager dient terug te betalen.

Volgt

Oplegging van de maatregel van enkele waarschuwing.

KLACHTWAARDIGE NIET-BEROEPSMATIGE GEDRAGINGEN

Raad van Discipline Amsterdam, 2 februari 2004

(mrs. De Groot, Breederveld, Goppel, De Meijere en Voorhoeve)

Niet-beroepsmatige gedragingen van een advocaat kunnen zijn functioneren als advocaat zodanig raken, dat die gedragingen klachtwaardig zijn.

- *Advocatenwet artikel 46 (2.1 Wat in het algemeen niet betaamt)*
- *Gedragsregel 1*

Feiten

Een vroegere gemeentecamping is door de betrokken gemeente in 1996 in het kader van een privatiseringsoperatie verkocht aan Z, althans aan één van diens vennootschappen. Mr. X is de advocaat van Z en diens vennootschappen. Over de bestemming van het terrein en daarmee samenhangende vrijstellingen en bouwvergunningen doen zich conflicten voor.

Er komt een besluit van de gemeente van 13 juli 1999 betreffende de vrijstelling en de bouwvergunning voor een aanzienlijk aantal vrijetijdswoningen op het betreffend onroerend goed; daartegen wordt bezwaar gemaakt door klagster, een belangenorganisatie die streeft naar het behoud van de oorspronkelijke bestemming van het terrein.

Mr. X staat Z en zijn vennootschappen in het kader van deze conflicten bij, onder meer ook als gemachtigde tijdens een hoorzitting in het kader van de behandeling van het bezwaar van klagster tegen de voormelde besluiten. Mr. X vertegenwoordigt één van de vennootschappen van de heer Z ook bij het notarieel transport van een aantal percelen uit het betreffend onroerend goed, en ook heeft mr. X een vennootschap van de heer Z vertegenwoordigd in overleg met de advocaat van klagster met betrekking tot de beoogde bouw van de vrijetijdswoningen.

Mr. X is ook opgetreden als koper van acht percelen grond.

Klagster stelt dat de percelen grond waarin het betreffend terrein is verdeeld zijn ‘geparkeerd’ bij derden (dus bij andere partijen dan Z en diens vennootschappen) in verband met een dreigend beslag door de betrokken gemeente. De feitelijke achtergrond is als volgt.

Eerst heeft op 3 april 2000 ten overstaan van notaris B levering plaatsgevonden van het gehele terrein door een vennootschap van Z aan Q.B.V. Op 4 april 2000 heeft ten overstaan van notaris C (kantoorgenoot van notaris B) de levering plaatsgevonden van drie kavels van het de dag daarvoor geleverde terrein door Q.B.V. aan een derde. In de betreffende leveringsakte is bepaald dat van ontbindende voorwaarden geen sprake zou zijn zodat koper noch verkoper zich daarop zou kunnen beroepen. Die akte is op 5 april 2000 kadastraal ingeschreven.

De betrokken gemeente heeft op 7 april 2000 beslag doen leggen op het gehele terrein. Op 10 april 2000 is ten overstaan van notaris C door Q.B.V. een achttal percelen grond geleverd aan mr. X (op grond van een mondelinge koopovereenkomst van 7 april 2000). Deze akte is op 8 april 2000 kadastraal ingeschreven. (Noot bewerk: hier lijken wat data door elkaar gehaald te zijn). Eveneens op 8 april zijn ten overstaan van notaris C nog eens twee leveringen geëffectueerd waarbij door Q.B.V. aan directeuren van een vennootschap van de heer Z nog eens 18 percelen grond zijn geleverd. Steeds zijn alle ontbindende voorwaarden uitgesloten zodat koper en verkoper zich daar niet op kunnen beroepen.

Bij kortgedingvonnis van 18 mei 2000 is het door de gemeente gelegde beslag opgeheven. Met betrekking tot de verkoop en levering van de eerstbedoelde acht percelen is op 9 juni 2000 door de notaris een akte opgesteld die is ingeschreven in de openbare registers op 13 juni 2000. In die akte wordt opgenomen dat verkoper en koper ‘zijn overeengekomen dat voormelde verkoop en koop is geschied onder de ontbindende voorwaarde dat de publiekrechtelijke rechtspersoon: de gemeente K, niet binnen zes maanden na de ondertekening van voormelde onder 1. bedoelde akte zal overgaan tot beslaglegging met betrekking tot het verkochte, dan wel indien op grond van een gerechtelijke uitspraak de publiekrechtelijke rechtspersoon: de gemeente K, voornoemd, zal worden verplicht en veroordeeld een gelegd beslag op te heffen’. Vervolgens zijn op die grond door de verkopende vennootschap bij buitengerechtelijke verklaring ex art. 3:50 BW de geconstateerde rechtshandelingen vernietigd. De kopers berusten in die vernietiging, zoals blijkt uit een aan de bedoelde verklaring gehechte onderhandse akte.

Met betrekking tot de overige eerder overgedragen percelen zijn door notaris B gelijklopende akten gepasseerd. Aldus is de parkeersituatie opgeheven, en de oude, voor beslag gevoelige, situatie hersteld.

Met betrekking tot de handelwijze van notaris B heeft het Gerechtshof te Amsterdam geoordeeld dat

‘de notaris onzorgvuldig heeft gehandeld door haar medewerking te verlenen aan het ongedaan maken van de overdracht van het stuk recreatiegrond op de door haar cliënten verzochte wijze, omdat de inschrijving van de buitengerechtelijke verklaring van vernietiging een onjuiste weergave vormt van de werkelijkheid. Onder de geschetste omstandigheden kon er immers niet zonder meer vanuit worden gegaan dat met vrucht beroep kon worden gedaan op dwaling, zoals de notaris heeft betoogd, of op een van de overige gronden voor vernietiging van de rechtshandeling.’

De Kamer van Toezicht die diende te beslissen over de klacht tegen notaris C heeft geoordeeld:

‘Blijkens de weergegeven feiten is sprake van vier koopovereenkomsten waarbij percelen grond van het genoemde terrein zijn verkocht en geleverd aan steeds wisselende kopers. De betrokken leveringsakten zijn opgemaakt op verschillende tijdstippen. In de akten is de bepaling opgenomen dat er door partijen geen ontbindende voorwaarden zijn overeengekomen. Niet lang na het opmaken van de diverse akten is een ten aanzien van het beslag gunstig vonnis door de President van de Rechtbank (...) gewezen, in die zin dat het beslag is opgeheven. Vervolgens zijn er zogenaamde herstelakten opgemaakt, waarin is opgenomen dat partijen ten aanzien van de genoemde koopovereenkomst wel een ontbindende voorwaarde waren overeengekomen. Indien er sprake zou zijn geweest van een leveringsakte en een herstelakte, zou het aannemelijk kunnen zijn dat sprake was van een vergissing door partijen, zoals door de notaris gesteld. Echter, in dit geval was sprake van meerdere akten, opgemaakt ten behoeve van verschillende kopers op verschillende tijdstippen op basis van dezelfde modelakte door notarissen die van elkaar wisten welke akten werden opgemaakt. Onder die omstandigheden had de notaris zonder nader onderzoek een bepaling over de ontbindende voorwaarden zoals opgenomen in de herstelakte, niet mogen opnemen. Een dergelijke vergissing was onder die omstandigheden te onwaarschijnlijk. (...) Hij heeft hiermee klachtwaardig gehandeld.’

Klacht

De klacht luidt dat mr. X het vertrouwen in de advocatuur heeft geschaad door mee te werken aan de levering van een aantal percelen grond en met name aan de hiervoor beschreven leveringsakten en herstelakten, door als koper op te treden terwijl deze levering en ongedaanmaking daarvan schijnhandelingen betreffen, althans de akten die daartoe zijn opgemaakt vals zijn. Het verweer is dat mr. X bij de levering van de bedoelde percelen uitsluitend als privé-persoon is opgetreden en dat dit handelen daarom niet aan het oordeel van de tuchtrechter kan worden onderworpen.

Overwegingen van de raad

Naar het oordeel van de raad treft dit verweer geen doel.

De advocaat dient zich zodanig te gedragen dat het vertrouwen in de advocatuur of in zijn eigen beroepsuitoefening niet wordt geschaad; die norm richt zich primair tot de advocaat in zijn hoedanigheid van advocaat doch dat sluit niet uit dat niet-beroepsmatige gedragingen van de advocaat wel degelijk zijn functioneren raken.

Uit de vastgestelde feiten blijkt dat aan de zijde van mr. X sprake is geweest van een dusdanige betrokkenheid bij de beschreven transacties dat daarin een onvoldoende onderscheid gemaakt kan worden tussen het handelen van mr. X als privé-persoon en het handelen van mr. X in zijn hoedanigheid van advocaat. Daarbij is op grond van de vastgestelde feiten voldoende aannemelijk geworden dat, voorzover mr. X als privé-persoon zich acht percelen heeft laten leveren, hij daarbij evident primair het oogmerk heeft gehad de belangen van zijn cliënt te dienen.

Het klachtwaardige van de constructies blijkt wel uit het tuchtrechtelijk oordeel dat over de betrokken notarissen is uitgesproken. Aldus heeft mr. X gehandeld in strijd met artikel 46 Advocatenwet.

Volgt

Berisping.

(advertentie)

**Voor al uw
ambtelijke
opdrachten**

**Wij incasseren net zo snel
uw onbetaalde nota's**

**BUIK EN VAN DER HORST
gerechtsdeurwaarders**

info@buik-vanderhorst.nl
www.deurwaarder-leiden.nl

BUIK EN VAN DER HORST
gerechtsdeurwaarder'skantoor

Boommakkt 3a
Postbus 11122
2301 EC Leiden
tel.: 071 – 5161015
fax: 071 – 5144877